

Asia: VN/11304/2024-VM-28

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Juristiliitto ottaa lausunnossaan kantaa vain ehdotukseen työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poistamisesta.

Juristiliitto vastustaa ehdotusta työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poistamisesta. Ehdotus on monin tavoin ristiriidassa hyvän verojärjestelmän periaatteiden kanssa ja asettaa työmarkkinatoiminnan perusteettomasti epäedulliseen asemaan muuhun tulonhankintaan verrattuna. Suomi on kansainvälisen työjärjestöjen ILO:n jäsenenä sitoutunut edistämään työmarkkinaosapuolten järjestäytymistä. Esitys on selkeässä ristiriidassa tämän kanssa. Järjestäytyneet työmarkkinaosapuolet kantavat vastuuta mm. työmarkkinoiden vakaudesta ja ennustettavuudesta sekä eläketurvajärjestelmän kehittämisestä.

Jäsenmaksut ovat luonnollisia vähennyksiä

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ovat luonteeltaan tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuvia menoja. Tämä pätee niin työntekijä- kuin työnantajajärjestöjenkin jäsenmaksuihin. Järjestöt vaikuttavat suoraan jäsentensä ansaintamahdollisuuksiin muun muassa työehtosopimusten, neuvonnan ja oikeusturvan kautta. Vastaavien palveluiden hankkiminen markkinoilta tulisi yksittäiselle palkansaajalle kohtuuttoman kalliiksi. Näin ollen jäsenmaksut täyttävät luonnollisten vähennysten kriteerit, jotka ovat vakiintunut osaksi verotuksen normijärjestelmää Suomessa ja kansainvälisesti.

Vähennysoikeuden poistaminen on verosanktio

Mikäli jäsenmaksujen vähennyskelpoisuus poistettaisiin, kyseessä olisi verosanktio, joka poikkeaisi jyrkästi normaalista verokohtelusta. Suomen henkilöverotuksessa ei nykyisin käytännössä ole vastaavia sanktioita, mikä korostaa esityksen poikkeuksellisuutta. Fiskaaliset syyt — eli valtion verotulojen kasvattaminen — eivät yksinään riitä oikeuttamaan näin merkittävää poikkeamaa verotuksen keskeisistä periaatteista.

Rajanveto-ongelmat ja sääntelyn epämääräisyys

Esitysluonnoksessa ei kyetä selkeästi ja oikeudenmukaisesti rajaamaan, mitä järjestöjä verovähennysoikeuden poistaminen koskisi. Näin ollen tilanne jäisi tulkinnanvaraiseksi ja aiheuttaisi soveltamiskiistoja vähennysoikeuden ulottuvuudesta Verohallinnon kanssa ja tulkintariitoja tuomioistuimissa. Tällainen tilanne on sekä hallinnollisesti raskas että oikeudellisesti epäselvä.

Tavoiteltava lisäverokertymä voidaan saavuttaa muilla valtiontaloutta vahvistavilla keinoilla, joita esimerkiksi Akava on jo lausunnossaan esittänyt.

Meklin Jaana
Juristiliitto - Juristförbundet ry